

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:
Rózsater, Kardos-ház, 16. sz. alatt.
Ide intézendő a lap szellemi részét illető minden közlemény. Kéziratok levelek vissza nem adtnak. Bérmentelen levelek csak ímért kezeltől fogadtatnak el.

ELŐFIZETESI ÁR:
Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:
Egész évre 10 frt. — Félévre 5 frt. — Negyedévre 2 frt 50 kr. — Egy hóra 1 frt.
HIRDETESI DÍJ:
Ot-hasabos poltiszor egyezel baigtatásért 5 kr. — Helyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. — Nyitólír 4 hasabos poltiszort 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:
Kutasi Imre könyvnyomdája, Főpiacz, Sz. Nagy Károly-ház.
Ide küldendő a lap anyagi részét illető minden közlemény nyomtatott előfizetési pénzek, a kiadás körüli panaszok és ahirdetmények.

Vegyék az urak tudomásul!

(—0—) «Az orosz kormány megőrült!» — Ezt akarná velünk elhitetni az ellenzéki sajtó. Mert a jelen körülmények közt háborút kezdeni vagy megőrnülni, — az az orosz kormányra nézve mindegy lenne, mert józan észszel háborút ő nem kezdhet.

Mert hát ugyan mit képzél Oroszországról ez a mi áldott lelki és lelkiismeretes ellenzéki sajtónk? Azt, hogy Oroszországnak csak akarni kell, és minden megvan? Hogy az már egy legyőzhetetlen valami, egy irtóztató hatalom, mely ha megindul, mindent eltöröl és elsöpör, a mi utjában áll. Bizony bizony nagyon megérezni ellenzéki sajtónkon a nagy hangú panszláv lapok befolyását, melyek a világot az oroszok haragjával ijesztgetvön, egy oly panszláv özönt helyeznek kilátásba, mely ismét új világalakulást idéz elő. És ha ezt a panszláv lapok a maguk mulattatására vagy az együgyűek ijesztgetésére ezenképen kibálják, hát nincs ellene semmi kifogásunk, de hogy a magyar ellenzéki sajtó e nagy hangnak felül s második kézből ugyancsak az orosz rettenetességét hirdeti: azt egy kissé mégis resteljük.

Mert hát isten ments, nem akarunk a muszka hatalom dicsőségéből levonni, de ha ez a sok szájhős szláv újságíró azt hiszi, hogy az ő hápogásukra és szeméki dilledezésére megijedünk, akkor nem ismerik sem magokat, sem minket: mert engedjenek meg, de egy oly hatalomtól, melyet a szegény beteg ember, a magát sem felszerelni, sem ellátni nem képes török úgy agyonvert, hogy még csak egy jelentősebb útközvetet sem voltak képesek megnyerni, s ha a töröknek elegendő pénze, jó ellátása és jó kormánya van, hát Moszkváig kerget: — mondom, engedjenek meg a nagyszájú és nagyképu panszláv lapok, de ezzel a hatalommal bennünket ugyan meg nem ijesztenek. Mi ugyan nem tudunk annyira hápogni és a szánkat nem bírjuk oly nagyra tátogatni, mint az a panszláv író uraknak világszerte ismert tulajdona, — hanem azt lehet, hogy megtudnók tenni, sőt ha épen olyan nagyon akarják, rá is kerülhet még a sor, hogy t. i. azt a nagy hangot, a hápogó panszláv újságíró és lázító urakba belefojtjuk.

Ugy henczegnek, mintha az ő csodabirodalmuk helyzetét, kül- és belállapotát senki se ismerné a világon, s hogy a mit ők itt nekünk elordítanak, azt mindjárt el is hiszszük; pedig hát nem szoktuk az ellenséget kicsinyre becsülni, de ha a henczegő panszlávok nagy henczegésére azt mondjuk, hogy az az ő nagy hatalmuk jelen kül- és belviszonyai mellett még csak nem is harcoképes, — hát ők kényszerítenek rá.

Azt hiszik talán ezek a panszláv akar bérenezek, akar nem, hogy az ő nagy szájjukkal akar minket, akar a nihilistákat félrevezetik? hogy minket megijesztenek, a nihilista agitációt pedig a panszláv agitáció terére viszik át? Ah édes uraim, higgyék meg, hogy ezzel csak önmagukat ámitják s ha igaz, hogy ezen ámitásért még fizetést is kapnak, hát az ablakon van kidobva minden garas, mert: mi nem ijedünk meg, a nihilisták pedig az ő ezéjajuktól nem térítetik el magukat, noha igen örülnének rajta, ha egy bonyodalom és egy háboru pár hónap alatt hozná azt meg, mire különben évekig is elvárakozhatnának. Nagyon szeretnék, ha az a figyelem, mely most befelé, illetőleg reájuk van fordítva, kifelé fordítottatnék s ha az a hadsereg, mely most őket ellenőrzi, kivitetnék a birodalomból.

Eltudjuk-e aztán képzelnü önök, hogy oly három ellenség közt, mint a milyen bel ellenségnek egynek a nihilismus lenne, kívülről pedig Németország és Ausztria-Magyarország tetőtől talpig felfegyverzett roppant hadai lennének, — hogy mit csinálna három ily ellenség közt az a hatalom, melyet a török maga is annyiszor és úgy megvert, hogy jobb nem beszélni róla.

Nos hát minek hívnak fel önök bennünket az ilyen beszélgetésre? Mert hát feltéve, de meg nem engedve, hogy az önök orosz göliáthjuk csakugyan megtenné azt, hogy háboruba keverednék, hát tudják-e, hogy egy ilyen eset mi uton és módon lehetne lehetséges? — hát mindenképpen felettélször is: az eszének kellene elmenni. — Az öngyilkosokról legalább azt állítják, hogy kétségbeesésükben előbb elvesztik az eszüket s csak azután lesznek öngyilkosokká. Már pedig azt nem hiszszük el, még az önök kedvéért sem, hogy az önök göliáthja már is ily kétségbeesésekkel

küzdene, már pedig ha azt elhinnők, hogy háborura készül, akkor amazt is elkellene hinnünk, mert a háboru reá nézve nem lenne más: mint öngyilkosság!

Legyenek tehát önök oly szívesek, saját becses mindenhatóságuk, úgy igen tisztelt kormányuk érdekében is, és ne kényszerítsék Európát ily feltevésre, mert ha csakugyan komolyan okoskodnak, akkor lehetetlen, hogy az eszük már is helyén legyen s bizony megtörténhetik oly móddal, hogy nyársba kell önöket ugratnunk, mert a mint látják: épenséggel nem vagyunk megijedve.

— Trefort Ágoston vallás és közoktatásiügyi miniszternek az országgházban e hó 13-án tartott nagyszabásu beszéde, melynek egy részét mai lapunkban közöljük, hogy mily rendkívüli hatást gyakorolhatott, — arról az „Egyetértés” vezércikkkezője tanuskodik, a ki szelső baloldali léte, e beszédről szóról-szóra ezeket írja:

„Jegyezzük meg jó eleve, hogy Trefort Ágoston kultuszminiszternek ma jó napja volt. Élénk, tüzel, humorral, sőt kiváló ügyességgel beszélt. De nemcsak alakilag, nemcsak külső hatás tekintetében sikerült mai beszéde. Beszédében sok igazság van, s állításainak bizonyítékai közt sok a teljes és sok a jól megfontolt bizonyíték. Tovább megyünk. A vitában nem tét ki a kérdések elől, — hanem azokra megfelelő törekedett. S feleletével kétségtelenül bebizonyította azt, hogy tárczájának kérdéseivel behatóan foglalkozik s azon kérdéseket az európai törvényhozás magaslatáról ismeri. És beszéde ezenkívül azt a benyomást kelté a hallgatóban, hogy beszéde politikájának, politikájá pedig meggyőződésének kifolyása. Ilyen napja rég volt a Tisza kabinetnek. Trefort ma régi alakjában, eszmék komoly harciosa gyanánt állt előttünk.”

A szabadkai szerbek nyilatkozata.

(—z—) A szabadkai szerbek nagy szerüen megféleltek ama vádra, mely ellentük emeltetett. Dimitrievics János és Dr. Rodics Péter, mint aláírók szerepelnek az igen talpra esett nyilatkozat alatt s e szerint azt kell hinnünk, hogy ők voltak azok, kik szerb honfirtársainkat azon nyilatkozat tételre vezették. Teljes megnyugvással sőt mondhatjuk lelke-

— Mi baj ismét?
— Nem sok.
— Nem akartam többet írni, azért jöttem rögtön kivánságod szerint. Te cseppet sem változtal meg?
— Hogy változzam meg ily rövid idő alatt? Nincs felvéve, hogy egymást láttuk, — felelt a gróf röviden.
— En jellemet értem. Előbbi időben mindig nekem kellett téged zavaraidból kirántani s egy látom most is. Ne mond, hogy nincs baj, mert én meg vagyok győződve az ellenkezőről.
A gróf erre finom selyem kendőjével megdörzsölé homlokát, aztán visszatette azt ismét zsebébe.
— Micsoda balgaságot követtél el ismét? — kérdelek újra, mint egykor Oxfordba. Ismét követtél el valamit.
— Ugy hiszem, szükségletlen előttd tagadnom, s hozzá még igen csinos dolog.
— Szép; hajdanta sokszor szerencsésen elintéztém, azért csak találd ki.
A gróf oly mozdulattal veté el a kezében levő horgot, mely mély levertségről tanuskodott.
— Miért nem kezdesz hozzá? — kérde barátja.
— Vannak bizonyos dolgok, miről az ember nem szívesen beszél, Carr. Kétségbeesésemben küldtem utánad, de alig hiszem, hogy valamit segítsél.
— Ezt mondatd mindig. De aztán rendszeren segíthetem valamit s nyomásodtól mindig megszabadítottalak.
— Azok mind csekélységek a mostanihoz képest, ez egész mss.

sedéssel olvastuk a mesterkéletlen indignatió-nak ama kitöréseit, milyennel csak oly sértett fel szokott élni az ő sértője iránt, ki magát tökéletesen tisztának érzi

Tanuljunk ezen példából, a gyanúsítás ami sajtónknál már annyira megszokott fegyver, hogy talán már nem is tudják mikor gyanúsítanak Magán egyenéről nem is szólva, kik a gyanúsító megtámadásoknak lépten nyomon ki vannak téve, számtalan oly gyanúsítás merül fel, mely egyenesen a házára nézve árthatmas.

En hiszem, sőt megvagyok róla győződve, hogy a magyarországi nemzetiségekkel által eddigéi valamint a jelenben felmerülő viszályunk is legkivált a célzatos vagy meggonddalatos gyanúsításokból származtak. Voltak idők, midőn a viszály szítás a magyarság fékentartására volt irányozva, és ekkor volt értelme, mert hát az illetők fegyverül használták azt ellenünk, de hogy ma mikor édes mindnyájunk érdeke, a nemzetiségekkel épen úgy mint a mienk, hogy testvéri egyetértésben éljünk, haladjunk és boldoguljunk: hogy mire való ma az oly hang, mely előre láthatólag nem idézhet elő egyebet közöttünk, mint viszályt? — azt nem értem.

Hogy Miletiesek nagyon jól tudják, vajjon miért használják ők e hangot, azt hiszem mindnyájunk előtt világos; mert hát nekik elszakadási vágyaik vannak. Ők a magyar nemzetet a többi nemzetiségek ellensége gyanánt akarják feltüntetni, ez által igyekezvén átültetni, a bizonynyal romlatlan keblekbe ama elszakadási vágyat, melyet nálunk ki tudja mifele érdekek és kilátások okoznak. Dehogy magának a népnek szíve semmi természetes gyűlöletet nem táplál ellenünk, ime példa rá a szabadkai népnek nyilatkozata, mely, kell hogy minden magyar kebelben viszhangra találjon.

Azok tehát, kik oly hangot használnak, mely a nemzetiségeket sérti, s ez által mintegy igazolják Miletieseknek azon vadaskodását, hogy a magyar nemzet a vele istennek egy égboltozata alatt él, s vele egy kenyeret fogyasztó nemzetiségeknek ellensége, nem gondolják-e meg, hogy ezzel épen magok ellen és a bujtogatók malmára hajtják a vizet?

Mert hiszen ugy szólnan minden szellemi befolyásnak, jónak úgy mint rosznak eredeti kuforrásra a sajtó; innen szívárogt at a kö-zönség lelkebe a jónak és rosznak feltevése, a gyógyszer és a mérég, szóval mind az, mely egy nemzet felvilágosítására, boldogítására,

— Nem tudom a te — nem szeretek a dolgról beszélni — beszédedet megfogni. Miért nem kezdesz hozzá?
— Mert az által nemcsak azt mutatod, hogy balga vagyok. Te szíved mélyéből meg fogsz vetni.
— Mit sem árt, csak rajta. Mindig javad volt szemem előtt, most is ugy lesz, Elster. — Az ördögbe új czimdeddel, soha sem jut eszembe.
— Az ördögbe vele. én is osztom nézetét. — monda a gróf oly nyomatékkal, hogy Carr rábámult. — Bár soha se kaptam volna meg. Miért nem maradt szegény Hartledon életbe; Carr, kedvem volna megőrnülni.
— Mond el előbb bajodat, aztán örülj meg. Előre Percival, én igaz barátod vagyok.
— En két leányt tettem házassági ígéretet! — kiálta a gróf kétségbeesésben, ajtóstól rohanna a házba. — Nincs örültebb ember nálam. Hiszen csak nem vehetem el mindkettőt?
— Magam is ugy hiszem, — viszoná Carr nyugodtan.
— Tudod, hogy Ashton Annával el vagyok jegyezve?
— Igen.
— És megvagyok győződve, hogy őt — a gróf mint látszott, valami nyomatékos kifejezést keresett, — teljes szívemmel és lelkemmel szerettem és most is szeretem; s dacára ennek, mégis belezavartam gamamat.
— Elster balgasága! mint mindég. Micsoda zavarok?
— A legnehezebbek, mert tökéletesen agyonnyomnak. Midőn a lelkeszlakban a láz kiütött, — tegnap hallottal róla — oda men-

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Elster balgasága.

Angol regény.
Írta: Mrs. Wood Henry.
Fordította: T. M.-né.

(Folytatás.)
MÁSODIK KÖTET.
I. FEJEZET.
Percival zavara.

Kellemes tavaszi nap volt; az idő enyhe s az ég szürke fellegekkel bevonva. A mezőn, mely a Hartledon park mellett elterült, egy fiatal ember lépdelt, időnként a fellegeket vizsgálta: vajjon mennyire fenyegetőznek azok az esővel.

Tulajdonképen mindegy volt neki, akár eső, akár szép napfényes idő lesz is, mert nyugtalan lelkét egyik sem csillapíthatta le. Csak lehangeltségében pillantott fel. Messziről vadásznak nézett ki, mert öltözete hanyag s cizmái piszkosak voltak; közelebről azonban lehetetlen volt benne az előkelő urat fel nem ismerni.

Lord Hartledon volt, de igen megváltozott, mióta utójára láttuk. Mert a gazdagoknak szinte csak ugy kijut a gondból, mint más szegény halandónak, ugy a grófnak is. Egy idő óta oly szomorú és levert kifejezés volt arcában, mely igazított lelki állapotot mutatott. A gróf bensejében nem volt nyugodt ez többnyire kihát az arcra is.

Egyideig a halastónál horgászott, de a nélkül, hogy valamit fogott volna, végre elveszté türelmét. E nyughatatlanságnak oka nem a roszul sikerült halászatban, mint inkább kedélye izgatottságában keresendő. A horog pálcájáa kezében összetört, s erre vadnéreggel ugrott fel s ment mindenen keresztül, mi csak utjába akadt.

Most a parkon keresztül jött felé valaki, erre a gróf a kapunak tartott s a még kezében levő kis palczamaradvánnyal el kezdé a vasrudakat ütni, míg csak a pálcát teljesen össze nem törté.

— De szép nap van ma! Igy horgászna Hartledonba? — kérde az ujon érkezett csengő és szívélyes hangon. — Ez esetben nem lennék a gróf főhalászmestere.

Az idegen igen mozgékon kis embernek látszott, idősebb volt a grófnál; keskeny arcczal és sötét fénylő szemekkel bírt. Az olvasó már egyszer hallá nevét. — Carr Thomas, Hartledon egykor legjobb barátjának nevezé őt. Előbbi zavaraiiban mindig Carrnál keresett menedéket s most is hū maradt régi szokásaihoz. Egy majdnem parancsoló felszólítás, de mindenesetre szeretetteljes kitételekben, érte utól Carrt barangolásában, s ő rögtön engedett barátja kérésének s még a kitűzött nap előestéjén megérkezett Hartledonba.

Hogy valami nem jól megy, azt tudta, de mi? A gróf egész este álszeméremből nem hozza elő a dolgot s másnap reggeli után Carr egy órát levelírásra fordított. Barátját most először látogató meg új birtokán, Hartledonban most volt először. A gróf a kapu egyik sarkkövére ült s Carr egy vasreczét megfogva, kérde:

Utól árkelet	
pénz	ár
117.50	118.—
98.75	99.25
101.—	101.25
100.90	101.10
98.50	94.—
101.50	102.—
101.75	102.—
173.—	175.—
37.—	38.—
17.—	18.—
36.—	38.—
5.62	5.64
5.60	5.62
9.54	9.56
9.54	9.56
58.50	58.60
58.50	58.60
47.60	47.70
47.50	47.60
47.50	47.60
120.—	120.45

Rothschnek, Göttl N., amássy K., Orvényi, Vesnaak József füszerkegyögszer, H-Böször, Szoboszló, Trocsányi vács gy. Szathmár dr. örményi S. gy. N-Kálló, za-Lök. Pintér P. gy. — Szinyér-Várakja: vári gy. — Karczag: any gy., B-Ujfalu: Sár-Racsek F. Ember I. gy. ál. N-Károly. Jelinek: Szpoka A. Lederer O. gy., Somlyó: Ruszka gy., B-Ujváros: Tauffer, Csáth: Székely A. Gy. rek és Deutsch János

celliszepek,
a gyomor min-ai ellen,
felfúlvhatatlan az agy-hiány, gyomor-géség, rosz szagú lehel-telek, savanyu felbűf-óllika, gyomorhurut, gyó-gés, huykóképsődés, gos nyálkaképsődés, ág, undor és hanyas, ás (ha az a gyomor-ered), gyomorgöcs, zorulás, a gyomornak rheitágo étel és ital gilitása, lép- és máj-géség, aranyeres bantá-ellen.

ára használat 35 kr.
n Dr. Rotschnek a gyógyszerárakban, a birodalom minden és kereskedésében.
raktár nagyban
ároly,
gyógyász,
országban.

avagy szerencsétlenségére irányult. Ha most már a sajtó az ő befolyásának kitért közönséget oly hangulat szítással mérgezi meg, mely köztünk, s a nemzetiségek közt mesterségesen szított egyenlenségeket idézi elő: kérdem nem bűnös-e azon sajtó, s nem károsabb-e a házára nézve, mint azok kik a közönség nemes magatartásának ellenebe nem mennének az igaztásaikkal szembe?

Mert hát sajnos de be kell vallanunk, hogy az a hangulat, mely a magyar nemzetben a nemzetiségek iránt uralkodik, egy csepet sem arra való, hogy azokkal a barátságot fenntartsa. És miért nem? Mert a sajtó soha sem tartotta feladatának azt, miszerint a nemzetet felvilágosítsa, hogy a nemzetiségi bujtatókat, a nemzetiségektől megkülönböztető valamik, hanem azt az ellenszenvet, melyet bennük a bujtatók maguk iránt keltettek, a nemzetiségekre vezette át; pedig hát a bujtatók ennek csakis örültek, mert mindig volt a kezükben corpus delicti, melyet a nemzetiségek népei előtt felmutathattak.

Ime ragyogó szép példa előttünk a szabadkai népgyűlés, melynek nyilatkozata mindjárt az első sorban elárulja hogy a közgyűlés nem Mileticsék által lett befolyásolva; mert hát mi gátolhatta volna azt abban, hogy az újvidék felől megszokott hangon szóljon fel, s az ellene emelt vád nemes visszautasítása helyett, ő emeljen vádat ellentünk? Semmi. Hanem igen is a férfiak, kik a népgyűlés élén álltak, sokkal jobban voltak áthatva a hazafiság melegétől, mint azok, kik a szabadkai szerbek ellen ama alaptalan vádat emeltek, oly irányba vezették a népgyűlést, a mely irány csak arra való, hogy míg egy részről teljes elismerésünket fejeztesse ki, más részről példát mutasson a magyar sajtónak mint ne kelljen annak máskor alaptalanul vádaskodnia.

A vallásbadságról Trefort Ágoston vallás és közoktatási miniszter.

(A képviselőház február 13-iki ülésén.)

T. ház! Nem lehet szándékomban egy nagyszabású egyházi és vallási vitát provokálni, hiszen annak nem lehet semmi eredménye, mert azon fontos kérdéseket, melyek a vallásbadság köréhez tartoznak, itt a budget alkalmával vagy egy petíció alkalmával megfejteni nem lehet. De miután Irányi t. képviselő ur ezen kérdést napirendre hozta, kénytelen vagyok az ő felszólalására és javaslatára némi észrevételt tenni. (Halljuk! Halljuk!)

A t. képviselő ur minden évben napirendre szokta hozni ezen ügyet és körülbelül — a mi a dolog természetében fekszik, mert az igazságnak mindig ugyanazon kifejezése van — mindig ugyanazon ervekkel el.

Es ez állítomattal könnyíti, mert körülbelül én is csak azt fogom mondhatni, a mit tavaly és máskor is mondtam. A lelkiismeret és vallásbadság olyan dolog, a melynek becsét nem lehet megmérni. Epen azért mi, a kormány és azon párt, melyhez tartozni szerencsem van, mi épen olyan barátai vagyunk annak, mint a t. képviselő ur. (Élénk helyeslés jobboldalon.) Ellenmondás a szélső balon.) Én nem látom seholy nyomát Magyarországon a vallási és egyházi üldözésnek, sőt merem állítani, mint máskor is mondtam, hogy olyan mozgalom, a minő most Franciaország vagy Németországban napirenden van. Magyarországon lehetetlen. (Élénk felkiáltások: Igaz! Ugy van!) Ha sokban elmaradtunk, de a vallási meggyőződés tiszteléseben azt mondhatom, hogy az elsők között állunk Európában és e tekintetben a versenyt kiállhatjuk akárkivel. (Élénk

helyeslés jobboldalon.) Azonban a t. képviselő ur valami mást akar: az egyházi vallásos testületek alakításának szabadságát; és erre nézve felfogásunk különbözik. A lelkiismeret szabadságát Magyarországon senki sem bántja és nem is szándékozik bántani, hanem a vallási testületek alakításának szabadságát mi másképen formulázzuk, nekünk arról más fogalmaink vannak, mint a t. képviselő urnak.

A t. képviselő ur egy általános törvényvel akarja ezt tisztába hozni, mi pedig — a mint tavaly is mondtam — specialis törvényekkel. Igenis, ha itt az országban alakul egy felekezet, egy vallási consortium, a melynek dogmái az állam céljaival összeütközésbe nem jönnek, azt mi sem ellenezzük; de ha alkulni akar egy hitfelekezet, a mely p. o. dogmái közé azt is beiktatja, hogy adót nem fizet (Derültség) vagy pedig mormonizmust akar üzni (Élénk derültség) vagy más eféle dolgokat, ezt nem fogjuk felvenni a szabadvallások sorába. De ha, mondom, valamely vallási társulat céljai az állam céljaival ellentétben nem tognak állni, ha ezen társulatnak képviselője hozzám jön és engem arról meggyőz, akkor én leszek az első, a ki ezen ügyet a minisztertanácsba beviszem, a korona elé terjesztem és törvényjavaslat formájában a ház elé hozom. De mi az általános törvények barátai nem vagyunk azon okoknál fogva, melyeket multkor elmondtam. (Helyeslés jobboldalon.) Halljuk! Én nem mint ember, de mint politikus minden kérdést a magyar államiság és a magyar cultura szempontjából tekintek és fogok fel. (Helyeslés jobboldalon) mert én azt hiszem, hogy oly törvény, minő a képviselő ur követel, a létező egyházakat és egyházi korporációkat Magyarországon dissolutióba fogná hozni, a mi a magyar államiságnak nagy kárára válnék. (Ugy van! a jobboldalon.)

Talán nekünk szükséges ezt bővebben fejtegetni — (Egy hang a szélső baloldalon: De szükséges!) no hat ha szükséges, megmondom hogy teljes meggyőződésem, hogy a magyar evangélikus egyházban egy szakadás fogna keletkezni, és ki fogna fejlődni egy panszláv töredék a melynek a képződése csakugyan a magyar államiságnak és nemzetiségnek nagy kárára válnék. (Ugy van! a jobboldalon. Halljuk! Zaj.)

Ebből az okból, de még más oknál fogva is, nem óhajtom ilyen formán egy általános törvénynek létrehozatalát, mert tekintve a mostani áramlatot s a kedélyek dispositióját, egy ilyen általános törvény a hitfelekezeten seghet, a „confessionslosigkeit”-hoz fogna vezetni, ez pedig a mai társadalmunk legnagyobb metelye. (Ugy van! a jobboldalon.) Ellenmondások a szélső baloldalon, mert ez minden pozitív vallásnak a megsemmisítésére vezet, a hol pedig a pozitív vallás megszűnik, ott megszűnik a pozitív jog is. (Helyeslés jobboldalon.) Ellenmondások a szélső baloldalon.)

Egyébként, mondom, a lelkiismeret szabadságát tisztelve, ha valaki magát, mint individuum a felvett vallásokon kívül helyezi, mi az ő lelkiismeretét nem bántjuk; hanem azt a jogot nem akarjuk megengedni, hogy ő a létező egyházak keretén kívül neveltesse gyermekeit. (Élénk helyeslés jobboldalon.) Positív vallás és egyház nélkül a társadalmat esszetartani, csupán politikával kormányozni seholy a világon nem lehet. (Ugy van! a jobboldalon.)

En e felszólalásomra vonatkozólag akarok valamit idézni, és pedig nem Szent-Ágostonból vagy Bossuetből, vagy valamely modern theológusból, hanem Remán egyik munkájából. (Halljuk!) Nem akarom az illető helyet francziául felolvasni, hanem felolvasom magyar fordításban. (Halljuk!) „A ház és a család az emberi associáció nagy és természetes alakjai. Mindkettő szükséges, de nem elégséges. Azok mellett fenn kell tartani egy oly intézményt, a melyben a lélek táplálékot talál, valamint vigaszt és tanácsot, hol a jöteknység szerveződik és ez az egyház. Vagy mondjuk az egyházak, melyeket soha nem fogunk nélkül-

lözhetni, a nélkül, hogy az életet, főleg a nőkre nézve, ketségsbeejtő szárazságnak ne tennők ki.”

Ezt mondja Renan, a ki nem orthodox. Ő is elismeri a pozitív és a fenálló egyházak szükségét. Én azért nem fogadom el a t. képviselő ur határozati javaslatát. (Helyeslés a jobboldalon.)

De reflectálnom kell egyéb szemrehányásai és vádjaira is. (Halljuk!)

Először is vádol engemet azzal, hogy a más egyházakhoz tartozó egyéneket is bizonyos adóra akarom szorítani. Érti valószínűleg a párber kérdését.

Melőttzatnak tudni, hogy ezen párber alapja a visitatio canonicában van. (Halljuk!) A hol erre nézve szerződés van, ott a legtöbb esetben a párber a fundussal összekötött adónak tekintetik, s ott a kormány ezen nézethez ragaszkodik. Ellenkező esetben nem tekintetem a fundussal összekötött adónak, de miután ez iránt kételemek és panaszok tamadtak, én az igazságügyi és belügyi miniszter uratat felkértem, hogy tanácskozzunk, ezen kérdésben és tisztázzuk ezen dolgot. Ők más nézetben voltak mint én, és oda nyilatkoztak, hogy a mennyiben e en kérdés vitássá válnék, vol a bíróság ítélete által döntessék el. Én miniszterársaim ezen nézetet elfogadtam, és így hasonló panaszok a jövőre nézve meg fognak szünni.

Egy másik kérdés a zsidó iskola-alap ügye ezen házban tárgyalott, és én azt az alapot a ház határozatai értelmében és szellemében kezelem.

Az erdélyi consistoriumok jogait nem bántottam és a mit hadigymiszter tett, azért én nem vagyok felelős, minthogy én arról nem is tudtam semmit.

A mi a alapokat és alapítványokat illeti, bátor vagyok hivatkozni azon t. képviselő urakra, kik az alapok és alapítványok megvizsgálására kiküldött bizottságnak tagjai, hogy én mindig sürgettem ezen bizottságot, hogy tanácskozzék és tegyen jelentést a t. háznak, hogy ennek alapján végleg határozzunk az alapok és alapítványok jogi természetéről.

Az autonomia kérdése a legfontosabb kérdések egyike. Annnyira mélyen beleveg nem csak az egyház viszonyaiba, de az ország jogaiiba is. Melőttzattak engemet interpellálni, de én nem azt válaszoltam, hogy a felség reservált jogainál fogva nem nyilatkozhatom, hanem azt mondtam, hogy azon munkálat épen az alapok és alapítványok miképi kezelésével is összefügg, és hogy addig a míg ez az ügy nem fog előlőni, hogy t. i. minő jogi természetűek azon alapok, és hogyan fogunk kezelhetni, a kormány nincs azon helyzetben, hogy az autonomia ügyében előterjesztést tehessem.

Megengedem, hogy felekezeti ügyekben hézagai vannak a mi törvényhozásunknak, ezeket csakugyan ki kell tölteni, és ez meg is fog történni. De én nem merném magamra vállalni a felelősséget azért, hogy a vallásbadságról általában szóló törvény iránt javaslat terjesztessék a ház elé.

Lukó Géza t. képviselő ur a legutóbbi ülésben határozati javaslatot nyújtott be, mely szerint utasítsassék a kormány, hogy még ezen ülészek alatt a kötelező polgári házasságról törvényjavaslatot terjeszsen a ház elé. (Halljuk!) Ezen határozati javaslat indokolása közben a t. képviselő ur a kormányt és engem reactionáriusnak bélyegzett; de ez engem nem geniroz. Olyan vague fogalom, hogy míg ő engem reactionáriusnak mond, — bizonyos táborokban azt mondják, — hogy én felforgató, — forradalmár vagyok; — s vannak másrészt egyes emberek, a kik nem akarják a polgári házasságot sem, és nem akarnak egyáltalán semmiféle házasságot, hanem vad házasságban akarnak élni. (Nagy derültség.) S vannak emberek, a kik nem akarják az állam és egyház közti viszonyok rendezését, mert nem akarnak sem egyházat, sem államot, hisz vannak ilyen emberek, ilyen pár-

— Mit gondolok. Majd megtudnám én magam védeni. — Neked is úgy kellett volna tenned.

— Nem látom által, miképi segíthettem volna magamon. Hányszor akartam vendégeket hívni, de az öreg, mindjárt azzal állt elő, hogy bátyám halálát könnyen veszem, a ház miatt sem hívhattam senkit, még most sem akar senkit itt elfogadni, azért kérételek téged is egé z esendben ide. Láttad tegnap hogy felugrott, midőn beléptél?

— De hiszen te magad elutazhattál volna, — mondá Carr száját elvonva.

— Bizony! — felelt Percival, miközben ülőhelyéről felugrott. — De ha oly ostoba voltam, hogy nem tettem. Carr, esküszöm neked, hogy akaratlanul estem a kelepcebe, nem látam semmi veszélyt. Tagadhatlanul Mande igen bájos teremtes, de a mi a szerelmet illeti, soha sem gondoltam rá.

— Nem volt-e híre a mult évben, hogy Mande bátyádban szerelmes?

— Beszéltek itt-ott, s magam is azt hittem Azonban mindnyájan tévedtünk. A multkor össze pereltünk Mandeddal, s én valamit mondtam a fentebbire czelozva, erre ő egészen elsapadt boszuságában és azt felelte, óhajtaná, hogy bátyám kikeljen sirjából s ezt megczáfolja. — Én is óhajtanám szívemből — tévé hozzá Percival bánattaljesen.

— Mindent elmondtál nekem? — Mindent! — bár úgy volna. Egy napon a mult decemberben, a lelkiészlak felé lovaglék, s azt láttam, hogy az fenekestől felfordult.

(Folyt. köv.)

tok is s ezek bizonyosan a t. képviselő urat is reactionáriusnak fogják mondani. (Tetszés jobboldalon.)

Értekezlet a szesadó-reformja ügyében.

A szesadó-reformja ügyében gr Szapáry Gyula pénzügyminiszter által egybehívott országos értekezlet tegnap tartotta első tanácskozását Budán, a pénzügyminiszteri palotában.

Gr. Szapáry Gyula pénzügyminiszter megnyitván a tanácskozásokat, mindenekelőtt üdvözlé az ország minden részéből egybegyűlt szakfériakat, s megköszönve azon érdeklődést, melyet ezen fontos közzgazdasági kérdés iránt majdnem teljes számu megjelenésük által tanusítottak, kijelenti, miszerint távolról sincs szándékában irányt adni az értekezletnek, azonban tekintettel a szesadó-kérdésben behozandó reformokra, azon kéréssel járul az egybegyűltökhöz, hogy adják teljes nyíltsággal elő nezeiteket, hogy ezen rendkívül fontos kérdést a közzgazdasági követelményeinek megfelelőleg lehessen elintézni. E kérdésben az érdekek nagyon különbözök; a nagy-ipar, mely oly szép fejlődésnek indult, meg nem rontható; a kivitelre való termelést megakasztani nem szabad; de másrészt itt vannak a mezőgazdasági szeszgyárak is, melyeknek virágzása a mezőgazdaság érdekében rendkívül szükséges, ezeknek helyzete ma nagyon szomorú, a mire tanácskozásainkban különös figyelemmel kell lennünk. Nem csekély figyelmet érdemel a kis üstök kérdése is és hogy a termelők termelési képességének minden irányban elég téve legyen.

A miniszter ezen eljenzéssel fogadott beszédét után Korizmic s László beszédet mond a miniszternek az összes jelenlevők nevében, hogy megadta azon lehetőséget, hogy az általa czélba vitt reformoknak saját véleményükkel is irányt adhassanak. Már eleve is nagy bátorításnak tekintheti azt, hogy a miniszter mindhárom szesztermelési ágának, u. m. nagy ipar, mezőgazdaság és kis ipar érdekében egyformán tekintetbe vételt kívánja. Végül azon indítvánnyal járul az értekezlet elé, hogy a miniszternek jegyzőkönyvben közzéte szavaztassék.

Az értekezlet ezen indítványt eljenzéssel magáévá tévén és elfogadván, a miniszter távozása után kezdetét veszi az érdemleges tanácskozás.

Az érdemleges tanácskozás a Ludwig oszlatyanos által kidolgozott 26 kérdés pontok kiosztásával kezdődött.

A kérdőpontok kiosztása után az értekezlet tagjai közt szétosztatnak a birodalmi tanácsban képviselt országokban és a magyar korona országaiiban az utolsó évtizedben működő szeszgyárakra, fizetett adókra, adóvisszatérítések stb. vonatkozó statisztikai kimutatások. — Következett aztán a kérdőpontok tárgyalása, melyhez hozzászóltak: Pserer József, bogati földbirtokos, Leidenfrost László, Leipzig-i Vilmos.

A lázadás színhelyéről.

Zárából azon tudósítás érkezett hogy a Bocche di Cattaróban javult a helyzet, a krivosjeiek puhulni kezdenek, mióta hallják, hogy újabb és újabb csapatok érkeznek. A krivosjeikkel szomszédos községek, melyekre a felkelők számítottak, a „Narodni Liszti”-hez távirattal intéztek, melyben minden a krivosjebeliekkel való szolidaritást visszautasítanak s az uralkodóhoz és államhoz való hűségüket kijelentik, egyáltal panaszokhoz Herzegovina bekejének megzavarása miatt s késznek nyilatkoznak arra, hogy a felkelők ellen önkényes csapatokat szervezzenek; eddig már tíz ilyen szabad önkényes csapat alakult Herzegovinában szintet nélkül önkényesek özlönnek Metkovicba, hogy a katonai raktárból fegyvereket szerezzenek; eddig mintegy 5000 fegyvert osztottak ki az önkényesek közt. A raguzai kerületben szinten önkényes csapatok alakulnak. A metkovicai katonai kórházban ma egyetlen sebesült sincs.

A „N. W. Tagblatt” részletes jelentést közöl Ledenicze és Orohovác ostromától Ledeniczet, a lázadók eddigi főhadiszállását, az első roham alkalmával elfoglaltak csapatjaink és a krivosjeiai sziklás posztásáig vivő utakat megszállották. Hatalmassan körmüködték az actióban „Nautilus” és „Sansego” hadihajók, 15 centiméteres ágyúkkal szantották az orahováci magaslátokat és lerombolták az orahováci templom bástyaszertű falát, a mely mögött egy lázadó csapat rejtőzött. A „Fasana” fregát Uchatius vadászgyui megtisztították a perastoi lejtőket. Az „Albrecht” páncélos hajó a risanoi öbölből mitrailleur-ágyúkkal lödözte Ledeniczet. A támadó arcvonalban nyolc tengeri mértföld szélességre terjedő ágyuzás által támogatva szakadatlanul győztesen haladtak előre csapatjaink és pedig a 3. vadász zászlóalj Ri-anoból, az Alemann ezrep a centrumban Steben és Veliknje felé, a Hassen gyalogság a jobb szárnyon.

Egy hivatalos jelentés a következőkörtl értesít: A Trnova körül február 10-én vivott harcokban szenvedett veszteség: Az 51 sz. sargyalogezred legénysége közül sulyos sebet kaptak: Turós János és Tamás Mihály gyalogok; a 62. sz. sargyalogezred legénysége közül elesett: Zsigmond Sándor szakaszvezető; sulyos sebet kapott: Mátys Lajos gyalogos.

Montenegró magatartására nézve azon megnyugtató hírt veszik, hogy a semlegesség szigorú megtartására vonatkozó fejedelmi rendelet újabb megerősítettét illetve ismételve közzé lett téve. A kordon már régebben szer-

tem, mint rendszeren. Mit ügyeltem én a lázra? — én egy sem kaptam volna meg. A grófné azonban megtudta látogatása mat . . .

— Mi okból van az itt oly régen? — szakítá felbe Carr a gróft. — Már bátyád halála óta van itt.

— Még régebben Az öreg igen szerető jelenlegi tartózkodási helyét a mint látom: neki nincs bizonyos lakhelye s nagy érdemül róvja fel maga részéről, hogy itt van s úgy véli, hogy engem, maga, ugyszint Mandé iránt is örökre lekötöze, a miért most háztartásom vezetésére áldozza magát. De csak hallottad volna, mily larmát csapott, midőn látogatásaim megtudta. Rögön chlor-mezet hozott, s azzal és ezettel kifüstöltette szobámat, ruháimat pedig elégettete.

— Esztelen vén teremtes!

— Mindent a mi rajtam volt, még a kaplapomat is. S mi legjobb a dologban, az, hogy én más kabátot adtam oda, s az igaz most is ruhaszekrényemben csüng. Majd megmuta om neki egy napon. Az udvaron egy máglyát rakott s azon égettete meg a szegény ruhákat, mialatt ő Mandeddal egy állkából nézte, nehogy valaki megmentsse s felre tegye. S aztán szemrehányá, hogy az ő és leánya életét vel játszom, s mindent elkövetek, a ház áthozására s végre azon ígéretet akarta kicsikarni tőlem, hogy a lelkiészlakot, míg a ház tartnem látogatom meg.

— S te megígéred?

— Kicsikarta tőlem, mint mondtam. Nem hiszem azonban, hogy megtartottam volna. ha Ashton ur szinte meg nem tiltja! ez tartott leginkább vissza. Sok hét telt el s én nem

lathattam Annát. Ő nem járt ki, még templomba sem ment, nehogy a ház elterjedjen.

— Nos tovább!

— Jó! Hogy is van a közmondás? „A restség minden rossznak kezdete.” Azon egész idő alatt nem tudtam mit tenni, csak élt-m az időt, végre Mandenk kezdék udvarolni. De inkább ő kezdé Carr, szavamra ő tette, — bár ha nem szép is ílyet egy nőre mondani, s ez csupa unalomból folytattam, csak hogy az idő teljék. Jól tudod, hogy végződik rendszeren az ilyen dolog — vagy neked te előrelátó ember, talán ösmeretlen — mindketten jól bele mentünk.

— Ismét Elster balgasága! mennyire mentetek?

— Annnyira, mint csak lehet, annyira, hogy magamat a kérdéssel: „Akarsz-e nőm lenni?” — tönkre tettem. Minden baj csak onnan származik, hogy e két nővel egyedül voltam e házban. Epen úgy mondtam Mandeddal egyedül; mert az öreg többnyire szobájába vonult, meghűtö magát, — mondá — s fel a láztól.

— Im! — hangzott Carr szájából S te e fiatal leányunk udvaroltál?

— Igen, oly hevesen, mint csak lehet. Mily esztelen voltam! — folytató a gróf, mialatt zsebkezdőjét egy tövissel szurkálta.

— De nem rossz szándékból tettem. Valóban csak időtöltésből tettem, de sohasem jutott eszembe, hogy Anna helyébe léptessem. Carr, te most épen úgy nézsz ki mint hajdanában Osefordli; simitsd ki homlokod ránczeit. Zárd be magad hetekig egy fiatal szép leánnyal s a végén te is benne leszel a házban, bár mit gondolsz is most magadban.

a t. képviselő urat mondani. (Tetszés)

reformja ügyében.

ügyében gr Szapary által egybehívott orcartotta első tanácsminiszteri palotában. Miniszteri palotában. Miniszteri palotában.

vezve és működésben van és általában constálható, hogy Montenegro a semlegesség fentartása végett mindent megtesz, a mit csak kívánni lehet. Azon feltevést, mintha a felkelő bandák valahányszor szétveretnek, mindig Montenegróba vonulnak vissza, hogy onnan megderősödjék újra kitorjének, alaptalannak mondják.

Vidék.

B-Ujfalu, febr. 12.

A b. ujfalui olvasó egyesület javára f. hó 11-én rendezett zörtkörű táncszünet, minden tekintetben megfelelt a kívánalmaknak, az általános jó kedv, s egyszerűség, s a vidékiek szíves fogadtatása tették azt sikerültté, s azt hiszem, hogy az ott levő hölgyek szerencsére csalatokoztak azon reményekben, mintha — tánczos hiányában — ulye kénytelenítettnek volna végig nézni s aludni a szombat estjüket nem is csudalom ha annyira feltek, mert az a mozgósítás sok tánczost Dalmaéziába kénysezerit, hogy ott hangosabb zene mellett járják az Ujfaluban annyira kedvelt drei schrittet.

A bálj közönség jó kedélyhangulatát megzavarta az a szerencsétlenség, mely Dienes Lajos ur kedves családjával történt, kik szép reményekkel jöttek Ujfaluba, de itt a kocsik — a lovak megbokrosodása következtében — felborult — s Dienes Emma k. a. oly szerencsétlenül esett, hogy eszméletlenül hozták a fogadóba, az orvos jelenléte azonban a komolyabb bajt elhárította.

A vidék szép számmal volt képviselve, s vidéki bálban intelligens publikumot kívánni nem is lehet, a különben elég szép, s tágas táncsterem ily közönség számára szükséges bizonyult, mert 20—25 pár tánczolta a négyest lankadatlan kedvvel, a mely kedv fokozódott a négyes után következő szokott csárdás alkalmával.

A jelenlévők szépek nevei közül következő hölgyeket volt szerencsém feljegyezni: Halász Ilona, Reke Vilmosné, Pap Gizella, Vilma Zsiday Mariska Zsuzsika, Szabó Irma Sárreth Lajosné, Dienes Gizella, Fényes Lajosné, Raastokay Ida, Baróthy Beláné, S. tarlir Ferencné, Fráter Etelka, Fényes Sarolta, Szilágyi Zsigmondné, Szilágyi Erzsike, Margit Fernbach Jánosné, Kranszli Sandorné, Pitzer Emilia, Mariska, Karakas Lajosné, Fráter Gézőné, Horváth Ilona.

Megemlítsérem mellő a helybeli zenekar, mely magyar fiukból áll, Kérthly Sandorral élén, a legújabb darabokkal kedveskedett s megfelelően nagyob irvas igényeinek is. A tisztja jóvedelem 40 fróra s a mely kicsiny összegnek tűnik fel a helybeli túzótlók által 4-én rendezett táncszünet bevételehez képest hol a tisztajóvedelem 90 frt volt, de tekintve azt, hogy itt egy negyed résznyi közönség volt az eredmény elég szép, s a rendezők fáradságát még is siker koronázta.

Kiss Gyula.

Irodalom s művészet.

A „Pesti Hirlap” tárczafüzetéről a következő jelentést veszük: 10 darab arany jutalmat kap a „Tizedik gyerek” című tárcza, melynek jellege: Sic vos non vobis mellificatis apes. Szerzője Csáktornya Lajos. A következő három pályaművet két arany díjazásban részesül: „Soha sem foglak elfeledni”. Jelige: „A menyit a szív fel foghat magába, Sajátunknak csak annyit mondhatunk.” Vörösmarty. „A Gözsi Vica eset”. (Rajz) Jelige: „Előre”. „Az isten haragja”. (Rajz) Jelige: „Az isten is haragszik rám”. E művek szerzői sziveskedjenek értesíteni a „Pesti Hirlap” szerkesztőségét, vajjon beleegyeznek-e a jelíges levelek felbontásába s hajlandók-e átengedni dolgozataik közlését a fennebbi jutalom mellett a „Pesti Hirlap”-nak. Közlesre következő pályaművek ajánlatainak meg: D u d u (rajz). Jelige: „Bimbófakadás”, „Medicis Katalin”. Jel: „Remegve felt a lányka töle”. — „Szegény Sara a szony”. Jel: „Nyomorúság”. — „Tóviskókoss felesegem”. (Ballada prózában). — „A szerelem egy végtelen ocean, melynek határát még nem látta senki”. Petőfi. — E dolgozatok írói fölhivatsnak, hogy tudassák a „Pesti Hirlap” szerkesztőségével, vajjon beleegyeznek-e a jelíges levelek felbontásába s dolgozataiknak a „Pesti Hirlap” által a szokásos írói tsztleletdíj mellett leendő közléséért.

A „Harmonia” részvénytársulat kiadásában Budapestén (váci-utca 24.) megjelent a következő két legújabb zenemű: „Irók és művészek” tipegő, szerző Knész Hugo, ára 80 kr. „Ingén” tipegő, szerző Katzan Lajos, ára 60 krajczár. Mindkettő kiállítása ajánlásra méltó.

Napi hírek.

A debreczeni daláregyesület küldöttjei tegnap előtt jelen voltak az országos daláregyesület igazgatóválasztmányai ülésén, hogy megállapítsák az, ez évben Debreczenben megtartandó dalárünnepély napját és főbb pontjait. Miután azonban az orvosok és természetvizsgálók ez évi vándorgyűlésének megtartása szín-

tén Debreczenben van tervezve, végleges megállapodás nem jött létre, de elhatározatott, hogy nevezett testülettel érintkezésbe lépve, ha lehet az ünnepélyt a vándorgyűléssel egyidejűleg tartják meg.

Köszönetnyilvánítás Tiszteletes Farkas Benő ur ekeci ref. lelkes Komáromgyében, a Csokonai Lillájának egy gyémántos gyűrűjét küldött ide fötsztleleti nagyságos Révész Balint püspök urhoz, melyet Lilla második férjének, nagytiszt. V e g h Mihály hetényi lelkes és főesperes urnak jegyben adott, s melyet ő a Lilla halála után 1863-ban annak leányától szinte jegyben kapott. Most, miután az ő neje is elhalt, azon ajánlattal küldötte be a gyűrűt, hogy vegyük meg azt az erre legilletékesebb debreczeni muzeum számára, árát nem határozza meg, hanem becsültessék meg mi magunk s ő a becarral megelégszik. A helybeli ékszerészek 50 frtal becsülték. Ugyde a muzeumnak semmi pénzalapja nincs és így kitűnőbb pártfogóinkhoz kellett fordulnom. — Be is gyűlt 54 frt, melyből fötsztleleti püspök ur 50 frtot a fent említett lelkes urnak folyó hó 9-ikén elküldött, 4 frtot pedig a muzeumi perselypénztárba utalványozott. Adakoztak ezen gyűrűre: t. Somogyi Gábor ur 10 frtot, Tóth Antal, Simonffy Sámuel, Sály Sámuel, Csanak József s Steinfeld Ignác urak 5—5 frtot; Sesztina Lajos, Simonffy Imre, Steinfeld Antal, Dalny Károly, Gaál Mihály urak s Vecsey Imréné urhölgy 2—2 frtot; Szepessy és Kerekes cége, Ormódy Lajos, Kovács Sandor, Varga Ferenc, Berger Henrik, Szabó Lajos urak s öv. Hegyi Mihályné urhölgy 1—1 frtot. Fogadják érte szives köszönetünket. Továbbá a közlebbi napokban adakoztak a muzeum számára: nagytiszt. Katona Ennre ur, h. nánási ref. lelkes, három akéztörzs karikát, melyeknek egygyűrűn a természet játékaiból betekűhöz hasonló ábrák látszanak. Bedő Bendeguz ur, a gymnasium hetedik osztályának növendéke, saját tyúkcsatából egy szép kakast, a Crève-cœur valójából. Kardos Kálmán ur 3 külföldi madart. Amendt József ur, cukrász, egy mokkust és egy fekete rigót — mindkettőt kitímve. — Végeztet, városunk szülőtte, Komlóssy Miklós ur, bécsi nagy kereskedő szives volt két igen értékes régi pénzt ajándékozni. Az egyik Krisztus után 56-ik esztendőben vert, két császári arany súlyu vasdos arany pénz, Nero császártól; a másik egy bronzpénz a Konstantin korából, egy azok közül, a melyek a Dreher sörgyáros schwachat birotokán, Bécs mellett, a mult évben nagy számmal találtak. Ezekon kívül még tizenegy darab különböző korbeli pénzt. Fogadják a tisztelt adományozók muzeumunk nevében legszivesebb köszönetemet. Kovács János, tanár.

Nagné, Könyves Mari tegnap esti jutalomjátéka meglehetősen számú közönség előtt folyt le. Jutalmazandó kileptek torpsok fogadtak, melyeken kívül meg két koszoruban is részesült. Sacher Masoch régi történelmi vigjátékát (?) „Mária Theresia és a szabaddóművészek”-et választta a jutalmazott, nem épen előnyére, mert a felledhetlen emlékt uralkodóné neveltségs alaktában mutatta be. Az előadás különben is egyike volt a leggyaróbbaknak, egyik-másik szereplő a boszantást elhanyagolta szerepet, szövegl minden közreműködött arra nézve, hogy a közönség elégedetlenül hagyja ott a színházat.

Köszönetnyilvánítás. A kegyelet részvétért, — bódogult nóm végtsztlestétele alkalmából — mely tsztletem kifejezés mellett sietek őszinte köszönetemet nyilvánítani. Kálmán György.

Erzsebet királyné Angliában. E hó 8-án volt a második rókavadászat; a meet Marbury közeleiben volt kitűzve. Az idő kedvezett a vadászatnak. A királyné, kik fekete lovaglóöltényt és cylindert viselt s „Prudence” nevű barna mént lovagolta, néhány percel 11 után érkezett meg Liechtenstein Rudolf hercege kíséretében, mire a vadászat nemsokára kezdetét vette. A cheshire falkával vadásztak. Az első rókát, rövid run után a kutya csakhamar lefogta. Erre egy második rókát hajtottak fel. A run egy óranál is tovább tartott, azonban eredménytelenül, mert a vad elbújt. A királyné körülbelül 4 óraker délután tért vissza kíséretével Combermere Abbeyba.

Munkácsy Mihály nevével együtt már Bécsbe érkezett. Fogadtatására Budapestén lazasan folynak az előkészületek, Ujabban a németi vezetés is elhatározta, hogy részt vesz a nagy művész tsztleletre rendezendő ünnepélyekben. A Munkácsy-ünnepélyt rendező bizottság a termék díszítésének Benczur Béla által készített tervrajzait valamely nyilvános helyiségben kiállítani szándékozik a czéleből, hogy az ünnepélyen résztmen vehető közönség is megemléhes azokat. A művészek által rendezendő jelmese-estélyre Munkácsy tanítványai, az erdélyi Teleki gróf kisasszony is feljönnek Budapestre.

Teleki Géza gróf halálát táviratilag jelentik Kolozsvárról. Az élte levő főur Teleki Domonkos grófnak, a „Hóra világ” tudós írójának volt fia s férje Bethlen Margit grófnak, Kállay Béniáné nővérének. Neje és két kis fia siratja. Béke praiva!

Művész-hazánkfát Hubay Jenőt nagy kitüntetés érte. Ugyanis az alig 24 éves fiatal hegédümvész, a ki jelenleg Belgiumban hangverseny, a belga király a brüsseli kir. zeneakadémia első hegédus tanári állomásra nevezte ki, mely állomás a híres lengyel művész Wieniawsky halála óta üresedésben van. E fénys s jól jövedelmező működésben Hubaynak elődei a világ legkiválóbb hegédümvészei voltak, többek közt Ch. Berlioz, utána Vienvtemps stb Hubay feltétlenül kikötötte, hogy mellöztessek az igazgatóság által ohajtott

naturalizatio, mert ő magyar állampolgár akar maradni. Kívánságát teljesítették.

A debreczeni négyzet által folyó hó 8-án megtartott táncszünetet összekötött közvacsorára a következő adományok folytak be: Etel neműket adományoztak. (Folytatás.) Mogyeri Pálné 1 tálczat, Czegély Ferencné 1 tálcza pecsenyét, Csanak Józsefné datolyát, malagát, moyyorót és narancsot, Szentjéteri János 2 üveg rizling bot, Szél Jánosné 1 kenyere, Tóth Sandorné 1 tálcza pecsenyét, Gaál Józsefné 1 tálcza rizot, 1 tálcza szöllör, Farkas Mórné 1 tálcza halat, öv. Kovács Jánosné 1 tálcza disznó-sajtot, 1 üveg borecet, Szikszay Istvánné 1 tálcza, Hajdu Gáborné 1 tálcza sonkát, ugorkát és borecet, Harsányi Imréné 1 tálcza pecsenyét, ifj. Bánki Istvánné 1 tálcza vegres disznó-sajt és szalvaladót, Schwarcz Máténé 1 tálcza pecsenyét, Poós Gyuláné 1 tálcza pecsenyét, öv. Heger Istváné 1 kenyere, Leéb Pálné 1 üveg borecet, Kandell Ignácné 1 tálcza, Osztériam Anna 3 kenyere, Stern Sámuel 4 üveg bort, Szentessy Ferencné 1 tálcza, 1 tálcza pecsenyét, Bonyász József 10 citromot, Ábrahám Lászlóné 2 kenyere, Papp Ferencné 1 tálcza, 1 tálcza pecsenyét, Jód Istvánné 8 üveg bort, Hegedüs Sandorné 1 tálcza, Hodi Blázné 1 kenyere, Biró Jánosné 1 tálcza, Varga Károlyné 1 tálcza pecsenyét, Szabó Kálmáné 2 tálcza, 1 tálcza pecsenyét, Csapó Ferencné 2 tálcza, 2 tálcza, Filótas Ferencné 1 tálcza pecsenyét, 1 nagy üveg bort, Engesser Antalné 2 tálcza, 1 tálcza, Komlóssy Arthurné 1 tálcza, öv. Komlóssy Imréné 1 tálcza sertés pecsenyét, Szallár Ferencné 1 tálcza pecsenyét, Dr. Palay Miklósné 14 üveg vörös bort, Nagy Elekne 1 tálcza sonkát, 1 tálcza pecsenyét, öv. Balázs Józsefné 1 tálcza, 20 narancsot, Dr. Popper Alajosné 1 tálcza sonkát, Fröhner Bernádné 10 üveg bort, Schelle Ferencné 1 tálcza disznósajt, Marjalay Mihályne 1 tálcza sertés pecsenyét, Szabó Lajosné 2 tálcza pecsenyét, 2 tálcza, 2 tálcza galantiné, Fricz Józsefné 1 tálcza süteményt, Nemes Gáborné 1 tálcza, Dr. Kól. Jánosné 1 nagy tálcza, s hozzá tartamást, Gerzon Odónné 1 tálcza sonkát, 1 tálcza süteményt, Vári Imréné 1 tálcza, 4 üveg befőt, Dr. Tege Imre 1 nagy kalacsot, Paksy Jánosné 1 tálcza pecsenyét, Szabó Mihályné 1 tálcza pecsenyét, Ilotheschnék V. Emilné 2 kenyere s theat, Gaszner Pálné 1 tálcza sertés pecsenyét s 1 tálcza indianert, Faragó Báhné 1 kenyere, Hollander Dezsóné 1 tálcza, Englan er Miklósné 1 tálcza, 1 tálcza, Murakózy Károlyné 1 tálcza sonkát, 1 üveg borecet, Szabó Sómáné 1 tálcza sonkát, Duscóky Pálné 1 kenyere, Fodor Józsefné 1 tálcza pecsenyét, s in diavret, Háselmeryné 2 tálcza pecsenyét, Sebes Györgyné 1 tálcza pecsenyét, Ferenczy Elekne 1 tálcza, Kapros Gáborné 1 tálcza pecsenyét, Fráter Imréné 2 tálcza sonkát, 2 tálcza, Derys Bay Erzsébet 2 tálcza, Szikszay Istvánné 2 tálcza, 1 üveg befött meggyet, Vasári Istvánné 1 kenyere, 1 tálcza pecsenyét, Vilmos Lajosné 1 tálcza sonkát, Telegdy Lászlóné 1 tálcza, Komlóssy Mihályné 1 tálcza, 1 tálcza pecsenyét, Nánássy Ferencné 1 cipőt, 1 tálcza pecsenyét, 1 tálcza káppan pecsenyét, id. Kardos Lászlóné 2 tálcza szöllört, Lampracht Frigyesné 3 kenyere, Kuczkál Gáborné 1 tálcza halat, 1 tálcza pecsenyét, Steinfeld Elekne 1 tálcza, 1 tálcza, Dalmay Kálmáné 2 üveg ecetet, 6 üveg bort, Csapó Krisztina 1 tálcza káppan pecsenyét, Kapros Károlyné 1 tálcza pecsenyét s salátát, Kapros Istvánné 1 tálcza pecsenyét, Tolvaj Istvánné 1 tálcza, 1 tálcza, öv. Bárthy Imréné 6 üveg bort, Konthy Józsefné 1 tálcza halat, 1 tálcza süteményt, Nagy Sandorné 1 tálcza sonkát, Ammend Józsefné 1 tálcza, Borusz Ferencné 1 tálcza süteményt, Rácz Lajosné 1 tálcza sonkát, Vere Jánosné 1 kenyere, Nemes Kálmáné 1 tálcza borynyu vaginalt pecsenyét, 1 tálcza, id. Bánki Istvánné 1 tálcza sonkát, Weinbergerné Jeney Eszter 1 tálcza, 1 tálcza káppan pecsenyét, Táry Mariska 2 üveg ecetet, 1 tálcza, egy tálcza sertés pecsenyét, Ujvári Istvánné 1 tálcza, Berger Henrikné 2 tálcza galantinét, Szabó Balázs Ilona 1 tálcza, 1 tálcza, Szabó Jánosné 1 tálcza sonkát, Böszörményi Roza 2 tálcza, ifj. Rickl Antalné 1 tálcza pecsenyét.

Vörösmarty Mihály özvegyéről.

A nemzet nagy költőjének özvegye, kinek elhunytát tegnapalapon már említett és kegyelet tárgyát most halálakor ép úgy mint egész életében volt. A nemzet első költőjével csak rövid tizenkét esztendőig élt a legboldogabb házasságában, férje halála után pedig huszonhulnan, egyedül csak gyermekeinek, s férje emlékének élve. Vörösmarty már ugyen éves volt, mikor vele, ki alig ötlettébe 16. évét, Bajzáknál megismerkedett.

Igen érdekesen írja le szerelmők keletkezésének s egybekelesőknek történetét Gyulai Pál Vörösmarty Elettrajza című munkájában. Vörösmarty 1841-ben látta Laurát, ki testvére Bajzáné látogatására jött Pestre Komáromgyéből. Vörösmarty egyházban lakott Bajzával, s nála kosztozott. Ugy szölvia a család tagja volt, kit nem köteleznek a szigorú illemtszabályok. Rendesen viselt kabátban jött le ebédelni, melyben otthon szokott dolgozni. Egy nap, nem tudva semmit Laura megérkezéséről, szintén így jelent meg. Amint belépett, egy ifjú leányt látott a háziakkal beszélgetni, kit nem ismert és vendégnek gondolt. Gyorsan visszavonult, szöbvájába sietett s fekete attilláját vette föl. A leány megzavarródott, restelte, szégyeltet, hogy Magyarország első költőjének, kit a távolból annyira tisztelt, alkalmatlanságot okozott. Egész ebéd alatt elfogult volt, s alig mert Vörösmartyra tekintni, kit már ez első órában elbájt.

Vörösmarty érezte, hogy minden talákozás növeli hajlamát, mely már már szenvedélyre vált. Laurának érdekes arca volt, szép szemű, hulló fekete haja, könnyed, karcsu termete. Bájjait öltözteteli jó izlés emelte. De legfőbb bájjá mégis vidám szemében rejtett. Elméjének természetes finomsága, kedélye könnyed, játszi hullámzása, mely épen oly távol volt a kacérságtól és szeszélytől, mint a keresztességtől s affectiótól, különösen jól hatott Vörösmartyra, s érzelmes derültégre hangolták, valahányszor körébe lépett. Szívén s lantján egyszerre rezdül meg a szerelem hurja. Laura erről sokáig semmit sem tudott, oly kegyelelessé tsztlelettel viseltette iránta, hogy nem is képzelte szerelmét. Vörösmarty maga is, bár akaratlan, megerősítette e tévedését. Nem mint udvarló közeleddett hozzája, hanem mint szerelmes, ki rejti titkát. Laura csak annyit vett észre, hogy megkülönbözteti, részvételt van iránta, de ezt csak nemes szive jó indulatának tulajdonította, melyről annyit hallott a családban. Vörösmarty érezte ezt, visszadöbent, de 1842-ben történetesen megnyit Bajz-

ának, kitől aztán Laura megtudta, hogy szeretettetik,

Szegény leánynak oly különönsnek tetszett Vörösmartyt látni lábainál, kit költői dicsőségében oly magában képzelte maga felett. Laura kételkedett magában, vajjon képes-e boldogítani Vörösmartyt, nem mondott se igent, se nemet, de elhagyta vidám kedve, merengőbb lón, mit Vörösmarty kétség és remény között szemlélt, s a „Merengőhöz” című híres költeményét írta hozzá, mely épen úgy föllepzi mely kedélyt, mint világot vet az egész viszonyra. Vörösmarty, mintegy kímélve érzelmei tüdrambját intézi hozzá, hanem a boldogság bölcséletét fejti meg neki. Mint testvér, barát szóla meg, csak mintegy elrejtve érzelmi szírelme fájalmát, mely a kötelmény végén lágy csengéssé válik. Viszonyuk egymáshoz mind bensőbb lón, s Laura mindinkább érezte kedéyen Vörösmarty szelleme uralmát. — Vörösmarty nyilatkozott, Laura menyasszonny lón. A költő nem adhatott gazdag nászajándékot menyasszonnyának; a „Merengőhöz” című meg ki nem adott es senkinek nem mutatott költeményét írta le számára, midőn 1843-ik márcziusában Csepel Komáromgyében meglátogatta. „Kapott-e valaha menyasszony szöbvú nászajándékot?” mondá Vörösmarty Gyulának, midőn ez a variánsok kedvéért a kéziratot összehasonlította a nyomtatvánnyal. A menyegző 1843. május 9-én ment vége Pesten.” Az elhunyt özvegynek két gyermeke maradt, Béla kir. táblai bíró s Ilonka, Száll Kálmán neje.

Közzgazdaság.

Husárak megállapítása s bejelentése 1882. febr. 15-től 1882. febr. 22-ig követhetők: 44 kr. Magyar Gábornál dedó-utca 125. sz. alatt. 48 kr. Magyar Gábornál piac 1-ső szökb. Szentési Istvánnál piac 2-ik szék, Nagy Józsefnél piac 3. szék, s végre az 1-ső köser szökb. a piaczon. — Minden többi bejelentett mérszárzésekben pedig 46 kr. Debreczen, 1882. febr. 14-én. Debreczen város kapitányi hivatala.

Piaczi árak febr. 14 én:

1 hektoliter buza	8.70—9.36
" kétszeres	6.66—7.32
" rozsa	5.04—5.70
" árpa	5.24—3.90
" zab	2.44—2.94
" tengeri	3.90—4.56
" köles	4.72 5.38
1 zsák koleskása	9.76
1 zsák burgonya	1.70
100 klg. szalonna	64 65 66.
100 " hajt	64 65 66.

Legujabb.

A „Debreczeni Ellenör” eredeti táviratai. (A Magyar távirati iroda eredeti sürgönyel.)

Budapest, febr. 15. (Érk. d. u. 2. ó.) A képviselöhöz mai ülésén a miniszterelnök a hivatalnokok qualificatiojáról szóló törvényjavaslat tárgyalására külön bizottság kiküldését indítványozza. A kereskedelmi miniszter az általános vámtarifáról, a pénzügyér az ideiglenes vámpötlekről nyujtanak be törvényjavaslatokat. Folytatván a közoktatási budget tárgyalása, beszelt Steinacker, ki az ipariskolák szaporítását és segélyezését kivanja. Trefort miniszter ezt a községek dolganak tartja, a segélyezést különben megigéri.

Ragusa, febr. 15. (Érk. d. u. 2. ó.) Angert hadállások Krivocsiében megerősítettek. Stolacban többeket elfogtak, bujtogatas vádja miatt.

Róma, febr. 15. (Érk. d. u. 2. ó.) Az olasz kormány délvideki consulait utasította, hogy monarchiánk hatóságaiba barátságban legyenek. Az olasz külpolitika alapja a bekefentartása az osztrák-magyar monarchiával.

Felélés szerkesztő: Vértesi Arnold. Fölmunkatárs: Karczag Vilmos. Kiadó: Kutasi Imre.

Figyelmeztetés.

Kepes Gyula, zsbói illetőségű volt irnokom, kit a mult hónap végén bñös cselekményei következtében iródból végleg elköldöttem; a mint hallom, e vidéken tartózkodik s elbocsátása óta ismerőseim és ügyfeleimtől több, kisebb-nagyobb pénzösszegeket csalt ki azon valótlán elődással, hogy a pénz felvételére feljogosítottam.

Nehogy még többben is megkárosodjanak, figyelmeztetem a tisztelt közönséget, hogy Kepes Gyula kezeivel semmiféle engem illető pénz- vagy értékárgyat ne adjon.

Kelt Debreczenben, 1882. febr. 13-án.

Dr. Balkányi Miklós.

A debreczeni ipar és kereskedelmi bank 6-dik számu szelvényét 1882-ik február 13-tól kezdve o. o. 6 frtjával beváltja. Az igazgatóság.

